

набагато краще зрозуміти у її найсуттєвіших вимірах лише у тому випадку, якщо усвідомити чому саме екзистенціальна субстанція людської духовності – переживання й почуття індивіда, – конституалізуються у його філософії як переживання й почуття негативного кшталту: провини, гріха, непристосованості, неприйнятності, нездійсненності тощо. Чому ці, «негативні» почуття перетворюються на стрижньові духовні виміри екзистенції. Логіка філософії С. К'єркегора «привідкриває» свій сенс тому, хто починає усвідомлювати сутність застосування зміненої форми духовного досвіду, духовного життя, або ж «перебування-в-духовності» у його філософії» [1, с. 13].

Список використаних джерел

1. Ідеї Серена К'єркегора у розвиткові сучасної філософії та релігієзнавства. Рефлексії з України. – Київ-Нортфілд: «Континент - X», 2014. - 164 с.
2. Райда К.Ю. Екзистенціальна філософія. Традиція і перспективи / К.Ю. Райда. – К.: Видавець ПАРАПАН, 2009. – 328 с.

Петько Людмила (м. Київ)

ФІЛОСОФСЬКО-ЛІНГВІСТИЧНІ ПІДХОДИ ЩОДО РОЗГЛЯДУ ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНОГО ІНШОМОВНОГО НАВЧАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА В УМОВАХ УНІВЕРСИТЕТУ

Основні положення теорії дидактичного утилітаризму висвітлені у низці праць Дж.Дьюї («Демократія і освіта», 1916), Г. Кершенштайнера («Професійне виховання німецького юнацтва»), В. Кілпатрика («Метод проєктів») та ін. Ця теорія значно вплинула не тільки на зміст освіти у навчальних закладах, зокрема в США, а й на організацію навчального процесу у вищій школі.

У своїх працях американський представник філософської та педагогічної думки Дж. Дьюї (1859–1952) визначав головною метою освіти та виховання – розвиток особистості для забезпечення її існування у майбутній практичній, професійній діяльності шляхом розвитку ініціативи, активності, самостійності, здатності вихованця щодо отримання досвіду для успішної взаємодії в «кооперативній інтеграції». Зазначимо, що значний вплив на формування філософсько-педагогічних поглядів науковця відіграли ідеї І. Канта та

ПІДХІД ФІЛОСОФСЬКОЇ АНТРОПОЛОГІЇ ЯК МЕТААНТРОПОЛОГІЇ

прагматизм У. Джеймса, тому філософія за Дж. Дьюї – не просто «метод пізнання й пояснення світу, а метод вирішення практичних проблем» [1].

Дж. Дьюї розглядає особистість як продукт взаємодії біологічної (спадковості), соціальної (середовище) і безпосередньої діяльності індивіда у різних ситуаціях [4, с. 247].

Він розуміє навчання як «процес постійної реорганізації, перебудови та перетворення» [2]. Причому навчання розглядає як «спеціально організоване середовище, яке має більш виховну, формуючу силу, ніж природне середовище». Ефективність процесу навчання у такому «навчальному середовищі» стає ефективною за умови, якщо воно виконує такі основні три функції: 1) спрощує і впорядковує результати та цілі навчання (здібності, знання, навички, уміння, які бажано мати на «виході»; 2) з'ясовує й ідеалізує існуючий соціальний устрій; 3) створює більш широке і збалансоване оточення, ніж те, в якому знаходилася б молода людина, будучи надана сама собі.

Тобто, дидактика Дж. Дьюї міститься в його розумінні природи спілкування і виховання як суспільна функція. Виховання полягає у передачі досвіду у процесі спілкування, тоді як спілкування – процес передачі досвіду загального надбання. У свою чергу, соціальне середовище має виховну та формуючу силу настільки, наскільки індивід бере участь у будь-яких громадських видах діяльності, знайомиться з метою цієї діяльності, поділяє її, набуває навички, уміння, щоб бути здатним її виконувати. А можливість навчального впливу на особистість закладена у самому «навчальному середовищі» [1].

М. Д. Бім-Бад визначає основну ідею навчання за Дж. Дьюї – постійне відтворення та набуття досвіду, що набувається самостійно у відповідних «навчальних ситуаціях», до яких учень залучається і активно приймає участь і них. Отже, можливість навчального впливу закладено суто в «навчальному середовищі», а здійснення такого впливу відбувається завдяки участі учнів у «педагогічних ситуаціях», які стимулюють у них бажання самовдосконалюватися. У свою чергу, мотивацію до навчання забезпечують ситуації, які тісно пов'язані із справжнім середовищем, з дійсністю, де індивіди повинні жити і діяти [1].

Тому, в основі педагогічної концепції Дж. Дьюї криється філософське розуміння досвіду і сприяння реконструкції цього досвіду шляхом вирішення проблемної ситуації, що склалася, таким чином: 1) відчуття труднощів; 2) усвідомлення проблеми; 3) висування гіпотези; 4) логічна перевірка гіпотези; 4) експериментальна перевірка гіпотези (діяльність) [2, с. 5]. Причому, усі набуті знання молодого людиною стають знаряддям для вирішення проблемних

ФІЛОСОФІЯ ЛЮДИНИ ЯК ШЛЯХ ГУМАНІЗМУ ТА ГІДНОСТІ

ситуацій. Наголосимо, що впроваджувати до навчального процесу проблемні ситуації (природні та штучні) науковець став з часів відкриття у 1895 р. експериментальної лабораторії при Чикагському університеті.

На думку О. І. Жук, у вищій школі можна реалізувати такі ідеї принципу дидактичного утилітаризму: 1) необхідність організації групових форм діяльності студентів; 2) роль викладача як спостерігача і порадирика, без нав'язування методів і змісту роботи у вирішенні проблем, а у стимулюванні студентів до самостійної, творчої, науково-дослідної роботи; 3) урахування у змісті навчальної програми інтересів, схильностей студентів, які повинні самі формулювати проблеми, що вирішуються у вищій школі; 4) головним джерелом знань виступають практичні заняття і дослідницька робота студентів [4, с. 54-55].

Список використаних джерел

1. Бим-Бад М.Д. Джон Дьюи как педагог [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.bim-bad.ru/biblioteka/article_full.php?aid=588

2. Дьюи Д. Демократия и образование (фрагменты) [пер. с англ.]. – М. : Педагогика-Пресс, 2000. – С. 5-108. [Електронний ресурс] / Д.Дьюи. – Режим доступу: https://docs.google.com/document/d/1k05BHtVPaBXhHi2q0RGOD1k1_FNHsv_eqOsyQFOjxGk/edit?pli=1

3. Жук О.І. Історія становлення основних ідей теорії дидактичного утилітаризму / О.І.Жук. – Наукові записки. Серія педагогіка, 2011. – № 5. – С. 51-55.

4. Коваленко В.О. Філософія освіти у спадщині Дж.Дьюї / В.О.Коваленко. Наукові записки НДУ ім. М. Гоголя. Психолого-педагогічні науки. – 2011. – № 10. – С. 244-249.

5. Федчик В.А. Співвідношення традиційного і інноваційного в дидактиці Дж.Дьюї [Електронний ресурс] / В.А.Федчик. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/21_NIEK_2007/Pedagogica/24336.doc.htm

Ярмоліцька Наталія, Москальчук Марина (м. Київ)

ПСИХОЛОГІЯ МАС ЗА СЬОРЖОМ МОСКОВИЧІ

В даний час спостерігається виникнення великої кількості мас, які функціонують та мають певний вплив на інших людей. Тому не випадково